

VƯỜN QUỐC GIA U MINH THƯỢNG

NGUỒN LỰC PHÁT TRIỂN DU LỊCH SINH THÁI

VÕ THANH XUÂN

Huyền thoại U Minh Thượng

Mang trong mình truyền thống lịch sử hào hùng, truyền thống văn hóa dân tộc và tinh cách của người Việt Nam cần cù, đoàn kết. Những bậc tiền nhân ngày đầu đã đến U Minh Thượng để khai hoang mở đất đã ra sức chống chọi với thú dữ, thiên nhiên hoang dã:

*U Minh khổ khổ
quả chĩnh*

*Xuống sông sáu
bắc, lên rừng cạp tha*

Ngày buổi đầu mở đất họ đã tạo nên

những giá trị cộng cư có kết cộng đồng giàu chất nhân văn. Họ đã bám trụ với đất rừng U Minh chinh phục thiên nhiên, bắt thiên nhiên phục vụ đời sống mà đến nay những phong tục tập quán, nếp sống, văn hóa còn mang đậm nét cảm thức Nam Bộ.

U Minh Thượng không chỉ có một rừng tràm rộng lớn với nhiều loài động, thực vật quý hiếm, nơi đây còn có nhiều căn cứ địa cách mạng của hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ, căn cứ cách mạng của khu Tây Nam Bộ, Xứ ủy Nam Bộ, Trung ương cục Miền Tây Nam Bộ, Ủy ban kháng chiến hành chính Nam Bộ, các cơ quan đầu não của khu, của tỉnh Kiên Giang, của quân chủ lực Quân khu 9... và là nơi hoạt động

Vườn quốc gia U Minh Thượng thuộc huyện U Minh Thượng tỉnh Kiên Giang với diện tích 21.107 ha, trong đó vùng lõi chiếm 8.088 ha, vùng đệm 13.069ha. Vườn quốc gia U Minh Thượng là vườn quốc gia thứ 5 của Việt Nam được công nhận là Vườn Di sản ASEAN. Đây cũng là vườn di sản trên đất than bùn đầu tiên của khu vực. Ngoài ra, nơi đây còn là khu Ramsar (vùng đất ngập nước có tầm quan trọng quốc tế về sinh học và bảo tồn) thứ 8 của Việt Nam và thứ 2.228 của thế giới. Đây là khu rừng với hệ sinh thái rừng nhiệt đới ngập nước thuộc loại hiếm trên thế giới với nhiều loài động thực vật. Bên cạnh đó, nơi đây còn có nhiều khu căn cứ địa cách mạng của hai cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ xâm lược. Từ năm 2015 đến nay, vườn quốc gia U Minh Thượng đã tập trung khai thác nguồn lực văn hóa này vào phát triển các sản phẩm du lịch sinh thái nhằm thu hút du khách trong nước và quốc tế đến tham quan, nghỉ dưỡng.

và chiến đấu của nhiều đồng chí như: Lê Duẩn, Lê Đức Anh, Lê Đức Thọ, Nguyễn Văn Linh, Võ Văn Kiệt, Đồng Văn Cống, Nguyễn Đệ, Nguyễn Tấn Dũng, Lê Hồng Anh... Với các dấu ấn và chiến tích lịch sử của U Minh Thượng như: nơi thành lập chi bộ Đảng cộng sản Việt Nam đầu tiên của tỉnh Kiên Giang, chiến thắng Ngã Ba Cây Bàng, Ngã Ba Đình, chi khu Kiên An (Xẻo Rô), Xẻo Cạn, Bàu Môn, Sân Gạch, Kè

Một, Rạng Đông, khu tập kết 200 ngày đêm Vàm Chác Băng... Vì vậy, ngày 28-6-1997, Bộ VHTT (nay là Bộ VHTTDL) đã có Quyết định số 1768 QĐ/VH công nhận Di tích lịch sử căn cứ U Minh Thượng thuộc huyện An Biên - huyện An Minh - huyện Vĩnh Thuận - tỉnh Kiên Giang, với 31 di tích lịch sử và văn hóa có trong khu vực là di tích lịch sử cấp quốc gia.

Người dân U Minh Thượng mang phong cách của người dân Nam Bộ cần cù chịu khó, yêu nước thương nòi, sống hào phóng như những ưu đãi mà thiên nhiên đã ban tặng cho họ. Trong 2 cuộc kháng chiến chống Pháp và Mỹ xâm lược kẻ thù đã dùng nhiều chiến thuật, chiến lược với những mưu mô xảo quyệt vô cùng

thâm độc và tàn ác, tập trung lực lượng, vũ khí càn quét bình định, lấn chiếm, gom dân ra vùng địch kiểm soát, tách dân ra khỏi Đảng để tiêu diệt cách mạng. Bom đạn và chất độc hóa học do Mỹ ngụy rải xuống nhằm tiêu diệt con người và tiêu diệt luôn cả một vùng rộng lớn rừng U Minh. Nhưng nhân dân U Minh Thượng dưới sự lãnh đạo của đảng đã nêu cao tinh thần quyết chiến, quyết thắng, tự lực tự cường. Ra sức bảo vệ đảng, bảo vệ rừng U Minh lịch sử khiến kẻ thù phải khiếp sợ. Quân và dân U Minh đã đoàn kết viết nên những trang sử hào hùng bằng xương máu, mồ hôi và nước mắt. Nhiều cán bộ, chiến sĩ cách mạng và nhân dân chịu biết bao cực hình tra tấn và hy sinh ở rừng U Minh Thượng. Rừng U Minh Thượng đã trở thành khu rừng lịch sử, huyền thoại có sức thu hút du khách đến tìm hiểu, khám phá.

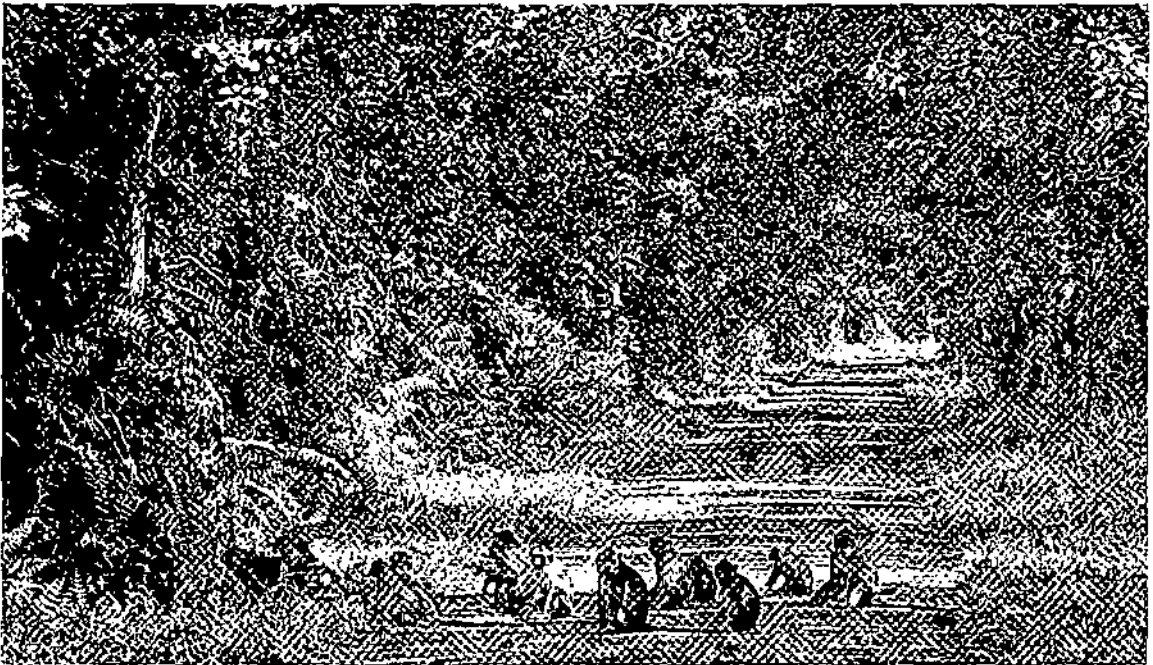
Độc đáo nguồn lực văn hóa du lịch sinh thái vườn quốc gia U Minh Thượng

Tham quan, khám phá, quan sát chim và các loại động vật hoang dã kết hợp câu cá giải trí

Trong những năm qua, việc khai thác nguồn lực văn hóa để phát triển du lịch sinh thái được đầu tư cơ sở hạ tầng, dịch vụ du lịch dần được hiện đại hóa, sản phẩm du lịch chất lượng cao

ngày càng tạo sức thu hút đông đảo khách du lịch trong nước và quốc tế. Vườn quốc gia U Minh Thượng chứa đựng nhiều cảnh quan tự nhiên với những cây tràm cổ thụ, đường nước cổ, các sinh cảnh thực vật đan xen nhau... mở ra triển vọng to lớn trong việc phát triển du lịch sinh thái và tìm hiểu về thiên nhiên hoang dã.

Ngay khi đặt chân đến địa phận đường chỉ dẫn vườn quốc gia U Minh Thượng du khách có cảm giác sảng khoái, dễ chịu vì chứng kiến cảnh vật thiên nhiên kỳ vĩ: hàng cây bên đường dẫn vào cửa rừng rợp bóng mát với các loại hoa rừng thi nhau đua nở. Ven rừng là những giàn mướp, giàn bầu, liếp đu đủ trĩu quả. Xa xa từng đàn ong sà xuống hút mật rồi bay về tổ với đủ loại âm thanh vi vu như tiếng sáo thổi. Trên cao đàn khí leo trèo trên các lùm cây đôi lúc kéo nhau ra giữa lộ nheo mắt chỉ chốc gọi đàn như để chào đón du khách tham quan... Chọn cho mình một chiếc xuồng ba lá để bắt đầu chuyến khám phá rừng với sản phẩm du lịch: bơi xuồng câu cá giải trí, thăm quan trảng dơi, máng chim, quan sát heo rừng, trăn, rái cá, rùa, rắn, hay nghe tiếng chim hót rộn rã... Lũ chim nhiều màu sắc bay lượn rợp trời, có những con dạn dĩ bay trước mũi xuồng như dẫn đường cho du khách vào vùng lõi của rừng.

Khi tại Vườn quốc gia U Minh Thượng. Ảnh Phạm Quốc Dân

Bắt đầu với công việc móc mỗi câu cá, du khách sẽ nghe tiếng cá quẫy đuôi, người dân U Minh gọi là tiếng cá tấp, cá ục. Muốn câu cá trê vàng, cá rô, thác lác thì phải dùng mồi là trứng kiến vàng. Còn câu cá lóc thì phải rê câu bằng mồi nhái sống. Trong lúc chổng xuống tìm nơi câu cá, du khách sẽ thấy những đám bông súng đồng, bồn bồn mọc, nhãn lồng, đọt choại mọc xung quanh. Đây là những loại rau rừng đặc sản của U Minh Thượng. Sau chuyến khám phá đầy thú vị, du khách trở về để thưởng thức đặc sản rừng U Minh. Chiến lợi phẩm vừa câu được sẽ được chế biến: cá lóc nướng trui, cá lóc hấp bầu, cá lóc hấp bồn bồn, cá lóc, cá rô kho tộ, cá rô rang muối, cá trê vàng nướng ăn với nước mắm rừng hoặc cá trê vàng nấu canh nụ áo, cá thác lác muối sả nghệ chiên... Ngoài ra, còn có các món ăn mang đặc trưng của rừng U Minh như: mắm cá lóc chung hột vịt, thịt ba rọi ăn với rau rừng, bắp chuối, chuối chát, đọt choại, đọt nhãn lồng, bông súng, bồn bồn xào, dưa bồn bồn, mắm lóc trộn đu đủ mỡ vịt, mắm cá sặc, khô cá sặc rần trộn xoài... Vừa thưởng thức đặc sản sông nước U Minh, nhâm nhi ly rượu đế, du khách còn được thưởng thức đờn ca tài tử - di sản văn hóa phi vật thể của nhân loại. Du khách yêu cầu người đờn và người ca phục vụ để mình thưởng thức rồi cùng giao lưu với những cung bậc ngọt ngào của bài vọng cổ hay âm điệu da diết của dạ cổ hoài lang, các trích đoạn cải lương...

Tham quan các khu di tích lịch sử, kết hợp nghe kể chuyện truyền thống, du lịch về nguồn

U Minh Thượng có 31 di tích được công nhận là di tích lịch sử cấp quốc gia nằm ở các huyện trong vùng. Du khách có thể chọn một vài điểm đến như: công trình khu di tích lịch sử An ninh Khu IX, Bảo tàng Công an nhân dân, Nhà tưởng niệm Chủ tịch Hồ Chí Minh, Nhà làm việc của cán bộ Ban Quản lý khu di tích, Khu di tích Ranh Hạt - nơi thành lập chi bộ đảng cộng sản Việt Nam đầu tiên của đảng bộ tỉnh Kiên Giang... Mỗi hạng mục công trình nơi đây đều có những giá trị ý nghĩa rất riêng. Trong những năm chiến tranh gian lao mà anh dũng, dưới sự lãnh đạo của Đảng, quân dân vùng U Minh Thượng đã lập nên

biết bao kỳ tích và có nhiều tấm gương sáng ngời về chủ nghĩa anh hùng cách mạng. Mỗi tên đất, tên làng, mỗi dòng kênh đều ghi đậm những chiến công hiển hách của người dân nơi đây.

Ngoài những giá trị và tiềm năng của bản thân rừng Tràm, các cảnh quan tự nhiên như đầm lầy, hệ thống kênh đào, hệ canh tác đất nông nghiệp trên vùng đê đã góp phần tạo cho rừng thêm phong phú, đa dạng và hấp dẫn. Đây là một bức tranh thiên nhiên tổng hòa của trời - đất - con người, do đó du khách có thể chọn các loại hình và sản phẩm du lịch đa dạng: du lịch khoa học, du lịch khám phá thiên nhiên, du lịch nghỉ dưỡng, du lịch văn hóa - giải trí và du lịch cộng đồng, cắm trại dã ngoại, homestay... để khám phá những nét văn hóa độc đáo của người dân U Minh Thượng.

Đảng và Nhà nước đã khẳng định gắn kết chặt chẽ nhiệm vụ phát triển văn hóa, bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa với phát triển du lịch. Vì vậy, du lịch sinh thái được xem là loại hình du lịch dựa vào thiên nhiên và văn hóa bản địa có giáo dục môi trường, đóng góp cho bảo tồn với sự tham gia tích cực của cộng đồng địa phương. Do đó du lịch sinh thái được xác định là loại hình ưu tiên trong Chiến lược phát triển du lịch Việt Nam đến năm 2020. Phát triển du lịch sinh thái ở vườn quốc gia U Minh Thượng theo hướng bền vững trên cơ sở phát triển hài hòa với các nội dung phát triển kinh tế và văn hóa xã hội, đảm bảo quốc phòng, an ninh; đồng thời kết hợp giữa tính hiện đại và tính đặc thù của du lịch tỉnh Kiên Giang. Phát triển du lịch ở vườn quốc gia U Minh Thượng theo đúng chính sách của Đảng và nhà nước sẽ đạt hiệu quả kinh tế cao, có tác động hỗ trợ các loại hình du lịch và các ngành kinh tế khác phát triển, góp phần nâng cao đời sống nhân dân địa phương. Đặc biệt phát triển du lịch sinh thái là nhằm bảo tồn các giá trị di tích lịch sử vùng U Minh Thượng, góp phần xây dựng và phát triển văn hóa con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 9 khóa XI của Đảng ■

V.T.X